

Verslag planteninventarisaties Inspectie pad 2024 Zuid Hollands Landschap

Mededelingnummer PWG 2024/01

Auteur: Theo Hagendoorn

© KNNV afdeling Hollandse Delta

Verlag planteninventarisaties Inspectie pad 2024

Zuid-Hollands Landschap

Een publicatie van de Plantenwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta, een afdeling van de KNNV.

Mededelingennummer 2024/01

Auteur: Theo Hagendoorn

Onderzoekers: Leden van de Plantenwerkgroep

Omslagfoto: Blauw glidkruid. Fotograaf: Marlène Kievith

Natuurvereniging Hollandse Delta

een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@hollandsedelta.knnv.nl

Inhoud

Inleiding	4
Inspectie pad	4
Gebiedsbeschrijving	5
Werkwijze	5
Resultaat	6
PQ 1	6
PQ 2	7
PQ 3	8
Aanbeveling	10
Bronnen	10
Colofon	10

Inleiding

Zuid-Hollands landschap heeft in 2022 verzocht om het gebied het zogenaamde inspectie pad noord zijde te inventariseren voorgaande aan het verwijderen van de struiken/bomen begroeiing in het kader van duin herstel Natte duin valleien en het gebied beter geschikt maken voor de zand hagedis "Lacerta agilis", in 2023 zijn drie secties drie maal geïntervieweerd om de begroeiing in kaart te brengen Voor 2024 heeft de Plantenwerkgroep het gebied 1 maal bezocht om de ontwikkeling van de begroeiing op te volgen. Alle gegevens en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app ObsMapp via een smartphone, de waarnemingen worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl. onder het account van ZHL zelf

Inspectie pad

Gebiedsbeschrijving

Het inspectie pad is een redelijk oud pad wat gebruikt werd om het hekwerk op het top van de duinenrij te controleren dit hekwerk met fijn gaas dateerde nog uit de tijd dat de konijnen als schadelijk werden gezien voor de begroeiing. Door het grotendeels verdwijnen van de konijnen is deze vroeger vrij kale duinhelling geheel overgroeid door struiken en bomen. Lange tijd is dit pad nog tijdens het broed seizoen afgesloten geweest voor wandelaars maar is nu het hele jaar vrij toegankelijk maar het pad staat wel in de winter gedeeltelijk onder water waardoor er dan omloop routes worden gezocht door de wandelaars.

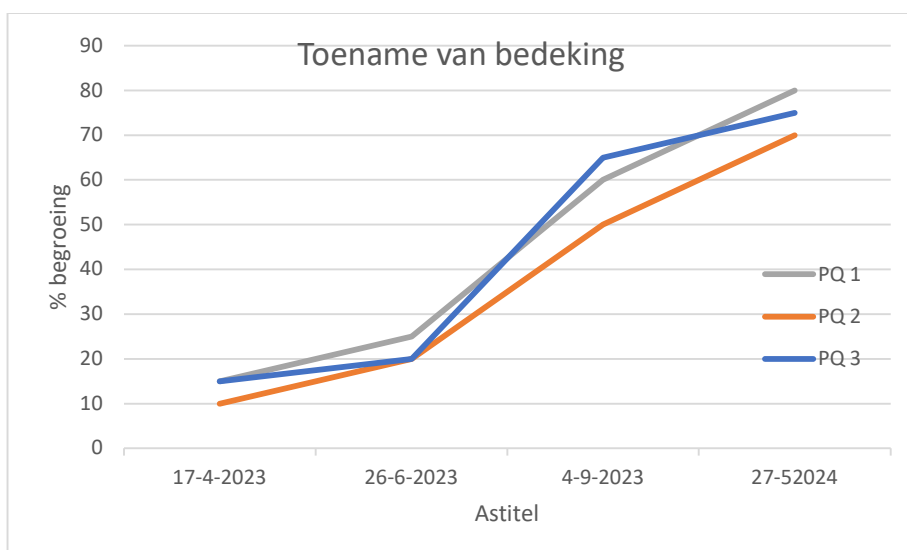
Werkwijze

We hebben in dit gebied een algemene inventarisatie uitgevoerd door op drie plaatsen een ongeveer 4 meter breed transecten te nemen vanaf het wandel pad onderaan de voet van de duin tot aan de afzetting voor de grote grazers op de top van het duin. Alle voorkomende planten in deze transecten zijn genoteerd. Van de eventuele in het gebied voorkomende rode lijst en aandachtsoorten zijn de abundantie (talrijkheid) en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app Obs Mapp via een smartphone, de waarnemingen worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl op het account van het ZHL. Alle vermelde bomen of struiken zijn zaailingen grote bomen of struiken nemen we niet op omdat deze de begrenzing van de vallei vormen. We hebben het gebied op 17-04-2023 , 26-06-2023 en 04-09-2023 bezocht.

Resultaat

De gevonden planten in 2023 en 2024 kunnen moeilijk vergeleken worden met het resultaat van de inventarisatie van 2022 zie verslag "PWG-2022-11 Inventarisatie Inspectie pad Noordzijde ZHL" de reden hiervoor is dat de noord helling in 2022 nog geheel bedekt was met een dicht struikgewas van meidoorn, duindoorn en witte Abeel. Er is destijds dus een opname gemaakt van de directe berm langs het pad, deze berm is natter dan de eigenlijke noordelijke duinhelling die nu in 2024 is geïnventariseerd.

Opvallend is dat er over het gehele stuk veel Wilde Reseda (*Reseda lutea*), Wouw (*Reseda luteolais*) en vele toortsen (stalkaars, koningskaars, zwarte toorts en vlokkige toorts) zijn opgekomen planten die in 2022 niet of bijna niet gevonden zijn. In de lijsten staan niet alle toortsen vermeld omdat de meesten nog in het rozet stadium waren en daardoor nagenoeg niet te determineren (later zijn deze wel op naam gebracht en in Obs mapp vermeld), waarbij speciaal de Vlokkige Toorts (*Verbascum Pulverulentum*) genoemd mag worden die best wel zeldzaam is.

PQ 1

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
<i>Allium vineale</i>	Kraailook	35	Amaryllidaceae	
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Fluitenkruid	70	Apiaceae	
<i>Asparagus officinalis</i>	Asperge	1904	Asparagaceae	
<i>Polygonatum odoratum</i>	Welriekende salomonszegel	965	Asparagaceae	
<i>Sonchus asper</i>	Gekroesde melkdistel	1224	Asteraceae	
<i>Hypochaeris radicata</i>	Gewoon biggenkruid	654	Asteraceae	
<i>Jacobaea vulgaris</i>	Jakobskruiskruid	2290	Asteraceae	
<i>Senecio vulgaris</i>	Klein kruiskruid	1192	Asteraceae	
<i>Crepis capillaris</i>	Klein streepzaad	372	Asteraceae	
<i>Taraxacum officinale</i> s.l. (incl. all sect.)	Paardenbloem	2430	Asteraceae	
<i>Cirsium vulgare</i>	Speerdistel	336	Asteraceae	

Lithospermum officinale	Glad parelzaad	752	Boraginaceae	
Cynoglossum officinale	Veldhondstong	385	Boraginaceae	
Berteroa incana	Grijskruid	137	Brassicaceae	
Alliaria petiolata	Look-zonder-look	29	Brassicaceae	
Cerastium fontanum	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
Arenaria serpyllifolia	Gewone zandmuur	89	Caryophyllaceae	
Cerastium glomeratum	Kluwenhoornbloem	295	Caryophyllaceae	
Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	489	Celastraceae	
Bryonia dioica	Heggenrank	167	Cucurbitaceae	
Geranium robertianum	Robertskruid	576	Geraniaceae	
Geranium molle	Zachte ooievaarsbek	571	Geraniaceae	
Prunella vulgaris	Gewone brunel	1017	Lamiaceae	
Claytonia perfoliata	Winterpostelein	338	Montiaceae	
Rhinanthus angustifolius	Grote ratelaar	1066	Orobanchaceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Veronica arvensis	Veldereprijs	1347	Plantaginaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Anisantha sterilis	IJle dravik	165	Poaceae	
Poa trivialis	Ruw beemdgras	959	Poaceae	
Poa pratensis	Veldbeemdgras	958	Poaceae	
Phleum arenarium	Zanddoddegras	931	Poaceae	
Rhamnus cathartica	Wegedoorn	1064	Rhamnaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Rosa rubiginosa	Egelantier	1084	Rosaceae	
Galium verum	Geel walstro	557	Rubiaceae	
Populus x canadensis (P. deltoides x P. nigra)	Canadapopulier	2254	Salicaceae	
Populus alba	Witte abeel	980	Salicaceae	
Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	2	Sapindaceae	
Verbascum thapsus	Koningskaars	1343	Scrophulariaceae	

Rode lijst LNV
Rode lijst Floron
Aandachts soort duinen

PQ 2

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Torilis japonica	Heggendoornzaad	1289	Apiaceae	
Anthriscus sylvestris	Fluitenkruid	70	Apiaceae	
Achillea millefolium	Duizendblad	4	Asteraceae	
Jacobaea vulgaris	Jakobskruiskruid	2290	Asteraceae	
Crepis capillaris	Klein streepzaad	372	Asteraceae	
Hypochaeris radicata	Gewoon biggenkruid	654	Asteraceae	

Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
Taraxacum officinale s.l. (incl. all sect.)	Paardenbloem	2430	Asteraceae	
Silene latifolia	Avondkoekoeksbloem	6917	Caryophyllaceae	
Cerastium fontanum	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
Arenaria serpyllifolia	Gewone zandmuur	89	Caryophyllaceae	
Moehringia trinervia	Drienerfmuur	830	Caryophyllaceae	
Sedum acre	Muurpeper	1175	Crassulaceae	
Bryonia dioica	Heggenrank	167	Cucurbitaceae	
Carex arenaria	Zandzegge	215	Cyperaceae	
Hippophae rhamnoides	Duindoorn	629	Elaeagnaceae	
Trifolium arvense	Hazenpootje	1296	Fabaceae	
Erodium cicutarium	Reigersbek	1917	Geraniaceae	
Geranium molle	Zachte ooievaarsbek	571	Geraniaceae	
Geranium robertianum	Robertskruid	576	Geraniaceae	
Luzula campestris	Gewone veldbies	766	Juncaceae	
Chelidonium majus	Stinkende gouwe	305	Papaveraceae	
Veronica chamaedrys	Gewone ereprijs	1351	Plantaginaceae	
Veronica arvensis	Veldereprijs	1347	Plantaginaceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Festuca rubra	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
Poa trivialis	Ruw beemdgras	959	Poaceae	
Schedonorus pratensis	Beemdlangbloem	519	Poaceae	
Festuca rubra	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
Poa pratensis	Veldbeemdgras	958	Poaceae	
Dactylis glomerata	Kropaar	390	Poaceae	
Arrhenatherum elatius subsp. elatius	Gewone glanshaver	2391	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Anisantha sterilis	IJle dravik	165	Poaceae	
Rosa subsect. Caninae	Hondsroos groep	1643	Rosaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Rubus caesius	Dauwbraam	1089	Rosaceae	
Galium verum	Geel walstro	557	Rubiaceae	
Galium aparine	Kleefkruid	546	Rubiaceae	
Populus alba	Witte abeel	980	Salicaceae	
Urtica dioica	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	

Rode lijst LNV
Rode lijst Floron
Aandachts soort duinen

PQ 3

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Polygonatum odoratum	Welriekende salomonszegel	965	Asparagaceae	
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem	1056	Ranunculaceae	
Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes	1029	Asteraceae	
Convolvulus sepium	Haagwinde	188	Convolvulaceae	

<i>Anthriscus sylvestris</i>	Fluitenkruid	70	Apiaceae	
<i>Veronica arvensis</i>	Veldereprijs	1347	Plantaginaceae	
<i>Cynoglossum officinale</i>	Veldhondstong	385	Boraginaceae	
<i>Verbascum phlomoides</i>	Keizerskaars	1341	Scrophulariaceae	
<i>Hippophae rhamnoides</i>	Duindoorn	629	Elaeagnaceae	
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
<i>Populus alba</i>	Witte abeel	980	Salicaceae	
<i>Echium vulgare</i>	Slangenkruid	431	Boraginaceae	
<i>Cerastium fontanum</i>	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
<i>Alliaria petiolata</i>	Look-zonder-look	29	Brassicaceae	
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	Gewone zandmuur	89	Caryophyllaceae	
<i>Rosa subsect. Caninae</i>	Hondsroos groep	1643	Rosaceae	
<i>Poa pratensis</i>	Veldbeemdgras	958	Poaceae	
<i>Humulus lupulus</i>	Hop	639	Cannabaceae	
<i>Anisantha sterilis</i>	IJle dravik	165	Poaceae	
<i>Cardamine hirsuta</i>	Kleine veldkers	203	Brassicaceae	
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	Gewone zandmuur	89	Caryophyllaceae	
<i>Lapsana communis</i>	Akkerkool	708	Asteraceae	
<i>Holcus lanatus</i>	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
<i>Fallopia convolvulus</i>	Zwaluw tong	970	Polygonaceae	
<i>Urtica dioica</i>	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	
<i>Poa trivialis</i>	Ruw beemdgras	959	Poaceae	
<i>Bryonia dioica</i>	Heggenrank	167	Cucurbitaceae	
<i>Lithospermum officinale</i>	Glad parelzaad	752	Boraginaceae	
<i>Geum urbanum</i>	Geel nagelkruid	579	Rosaceae	
<i>Juncus bufonius</i>	Greppelrus	675	Juncaceae	
<i>Claytonia perfoliata</i>	Winterpostelein	338	Montiaceae	
<i>Mentha aquatica</i>	Watermunt	813	Lamiaceae	
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Grote wederik	784	Primulaceae	
<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart	785	Lythraceae	
<i>Silene dioica</i>	Dagkoekoeksbloem	807	Caryophyllaceae	
<i>Galium palustre</i>	Moeraswalstro	2376	Rubiaceae	
<i>Iris pseudacorus</i>	Gele lis	665	Iridaceae	
<i>Alisma gramineum</i>	Smalle waterweegbree	26	Alismataceae	
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Grote waterweegbree	28	Alismataceae	
<i>Lycopus europaeus</i>	Wolfspoot	780	Lamiaceae	
<i>Eleocharis palustris</i>	Gewone waterbies	437	Cyperaceae	
<i>Cerastium semidecandrum</i>	Zandhoornbloem	298	Caryophyllaceae	
<i>Reseda luteola</i>	Wouw	1063	Resedaceae	

Rode lijst LNV
Rode lijst Floron
Aandachts soort duinen

Aanbeveling

Er is in de winter 2023/2024 al veel werk verzet om de weer uitlopende wortel resten te verwijderen. Het is noodzakelijk om in 2025 deze uitlopende wortel resten en de zaailingen van bomen en struiken nogmaals te verwijderen "vooral de Witte abeel *Populus alba* is nog veel aanwezig" anders is dit herstelwerk over een paar jaar al niet meer te zien.

In de winter staat een gedeelte van het pad onderwater waardoor wandelaars zich genoodzaakt zien om over de duinhelling een alternatief te zoeken en is dit gewenst?

Bronnen

Heukels Flora van Nederland

Google maps

Foto's: Marlène Kievith

Colofon

Verslag: Theo Hagendoorn / 30-08-2024

Vegetatieopnamen: De leden van de Plantenwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta, een afdeling van de KNNV.